

**Velja v Ljubljani
in po pošti:**

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta " " 50—
za četrt leta " " 26—
za mesec " " 9—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
pošiljave denarja se ne
moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakaznici.

Oglasi se računajo po po-
rabljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šte. 19. Telefon
šte. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
šte. 8. — Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znakna. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Naš Vidov dan.

Od Gospesvete doli do zadnje
srbske vasi praznuje danes jugoslo-
vanski narod svoj največji praznik:
Vidov dan.

Prvič v zgodovini praznujemo
Slovenci spomin tragedije na Kosovem
polju, prvič v svobodni jugoslovanski
državi.

Praznik osvete in narodnega
vstajenja je danes. Veselijo se ga
bratje Srbi in ž njimi se veselimo
tudi mi. Naša radost pa še ni popolna.
Grenka kaplja žalosti je pomešana v
časo našega veselja. Okrašene so
naše hiše, zastave vihrajo, vse je v
cvetju, toda

Čvetja ni pod Nabrežino,
ni v Vipavi, ni ga v Brdih;
tam v pestih koščeno-trdih
narod stiska bolečino.

Narod lastno zemljo kolne,
težki glas iz Istre čujem —
kako dolgo še? — vprašujem
si v brezupu misli bolne.

Tam so naši bratje, in njihova
žalost je naša žalost. Kdaj bodo oni
praznovali veliki Vidov dan? Kdaj
zasije nad lepo našo Primorsko in
Ziljsko dolino na Koroškem solnce
svobode? Kdaj zavihra zopet nad
njimi zastava Slave, naša sveta jugo-
slovanska trobojnica?

Letošnji Vidov dan bo za nas
Slovence dan tragedije, ki nam ga je
pripravila mirovna konferenca. Kakor
nekaj Turki, tako so se polastili
sedaj Italijani naše zemlje. Toda
misel na osveto, ki spremlja vsa naša
dejanja, bo pripravila našim bratom
dan osvobođenja in združenja z ma-
terjo Jugoslavijo. — Jugoslovanski
narod ne bo miroval, dokler ne
bodo obhajali vsi njegovi sinovi v
svobodni Vidovega dne.

Ne pozabimo danes poleg „Lepe
naše domovine“ na pesem osvete:
Onamo, onamo! za brda
ona...

Trst.

Trst, najvažnejša trgovsko-gospo-
darska točka ob naši Adriji, je bil še
za časa avstro-ogrske monarhije cilj
pobožnih italijanskih in nemških želja.
Italijani in Nemci kot zavezniki bivše
Avstro-Ogrske so imeli v Trstu naj-
ugodnejše trgovske pravice, ki so jih
izrabljali v svoje trgovske, industrijske,
pomorske in politične namene. Pri tem
jim je pomagala še notranja politika
avstrijske vlade. Vsak tržaški namestnik,
od zloglasnega Rinaldinija do kneza
Hohenloheja, se je ravnal pri svojem
politično-gospodarskem delu po zna-
nem avstrijskem načelu: divide et
impera. Italijanski domačini, Slovenci
in Hrvati so se med seboj prepirali,
Avstrija pa se je smejala.

Medtem pa sta delali račune Ita-
lija in Nemčija, saj je znano, da je
obstojača glede Trsta med Nemčijo in
Italijo posebna tajna pogodba. Nem-
čija je jamčila v slučaju razpada avstro-
ogrske monarhije Italiji politično-ad-
ministrativno posest Trsta, Italija pa
se je zavezala, da dobi Nemčija v
Trstu najširše pravice in privilegije
v trgovini, industriji in železniških ta-
rifah. Tak je bil tajni dogovor med
Italijo in Nemčijo do 1. 1914, ko je
izbruhnila svetovna vojna.

Trst je imel 1. 1910 po ljudskem
štetju 242.000 prebivalcev. Dejstvo je,
da je bilo med tržaškimi prebivalci
nad 80.000 Slovencev, Hrvatov in
Srbov. Italijanov iz kraljevine je bilo
75.000, Nemcev iz rajha pa okoli 6000.
Grki, Madžari, Angleži, Francozi, Ame-
rikanci, Rusi, Čehi, Poljaki in drugi
so bili v Trstu slabo zastopani. Do-
mačega prebivalstva, ki se je prištevalo
k italijanski narodnosti, ni bilo več
od 75.000. Med njimi pa je bilo tudi
veliko narodnih odpadnikov, kar do-
kazujejo njihova imena. Farizejska
avstrijska uprava je delovala na to,
da so se naši ljudje izgubljali v itali-
janstvu in postajali najhujši janičari
v vsakem oziru. Naš boj je bil hud
in težek. Poznejša zgodovina bo do-
kazala, kaj in koliko so delali Jugo-
slavani v Trstu za svoj obstanek in

kaj so morali vse pretrpeti s strani
Italijanov in Nemcev.

Kaj bo sklenila mirovna konfe-
renca glede Trsta, vemo že danes.
Jugoslovani Trsta gotovo ne dobimo
od mirovne konference. In Trst je
vendar naš, samo naš! Veliki
sebični interesi Italije zahtevajo, da
zgubimo začasno naš Trst! Pa naj bo.
Pride čas, ko bomo veliki in močni.
Globoka je naša vera, da dobimo Trst
in ž njim Istro in ostalo Primorje.
Reka nam ne zadostuje za našo trgo-
vino, ampak moramo dobiti tudi Trst.
Človek, ki ima zdrava oba dela pljuč,
dihla, dela in se premika svobodno!
Bodočnost bo pokazala, da zna tudi
mali David premagati velikega Goljata.
Tok rek in potokov se lahko začasno
ustavi in umetno prepreči, da ne teče
proti velikemu morju, toda zbrano in
naraslo vodovje razdere najmočnejše
nasipe in poplavi vse ter uniči one,
ki so zgradili in čuvali nasipe!

Italijanski pohlep po Trstu je
razumljiv. Tudi je jasno, zakaj so Ita-
lijani zasedli velik del primorske Slo-
venije. Italijani so hoteli zasesti tudi
Ljubljano in severno ozemlje do Celja
ter tako ustvariti politično-gospodarski
fait accompli. Brez močnega zaledja
je Trst za Italijane brez vrednosti. To
so predvsem železniške zveze Nabre-
žina—Tržič—Cervinjan in Nabrežina
—Tržič—Gorica—Krmn. Te železniške
proge vodijo naravnost iz Trsta v Ita-
lijo. Potem je železniška proga Divača
—Herpelje—Kozina—Pula. Važna je
železniška proga Št. Peter—Reka. Že-
leznice Ljubljana—Jesenice—Trbiž—
Beljak—Celovec, potem Ljubljana—
Zidani most proti Gradcu in Dunaju
na eni, Zagreb—Baikan na drugi strani
so največje prometne in trgovske važ-
nosti. Kdor je gospodar teh železnic,
ta je tudi gospodar Trsta. Ker ni v
Italiji premoga so hoteli zasesti Trbovlje.
Petroleji in bencin mora dobivati Ita-
lija celo iz daljne Amerike in Buma.
Zato skuša Italija dobiti v svojo posest
naše železnice, da si zagotovi dobavo
petroleja iz Galicije. Italijanski izvoz
in uvoz preko Trsta bi bil le tedaj
zadovoljiv, ako bi imela Italija za Trst
močno in veliko zaledje, naše želez-

nice in svoboden prevoz surovin, ki
so potrebne za razvoj italijanske in-
dustrije.

Cemu naj bo Italiji Trst z ozkim
in deloma neproduktivnim zaledjem?
Železniški progi Nabrežina—Italija in
Divača—Pula so za gospodarsko Ita-
lijo brez koristi. Italija bo to sprevi-
dela že v par letih. Spoznala bo, da
so bili njeni gospodarski in diplo-
matski računi popolnoma napačni.
Morala se bo sporazumeti z našo dr-
žavo ali potom trgovskega dogovora,
ki bo priznal Jugoslovanom tudi vse
politične pravice v Trstu in Primorju,
ali pa bo prisiljena odstopiti Jugosla-
viji Trst, Goriško in Istro!

Italija bo spoznala, ako nam ne
izroči Trsta, Goriške in Istre, da slo-
vanski bog še vedno živi. Na evrop-
skem političnem obzorju se že pojav-
ljajo znaki, ki prorokujejo veliko po-
litično-gospodarsko in vojaško zvezo
vseh slovanskih držav. Ta zveza je
samo vprašanje časa. Napoleon je po
izgubljeni bitki pri Berezini vzkliknil:
„Evropa bo ali rdeča, ali pa slovanska!“
Te besede se bodo gotovo uresničile.
Rusija se preraja. Poljska, Čehoslo-
vaška in Jugoslavija bodo sklenile
zvezo z Rusijo. Ta zveza bo postala
politično, gospodarsko in vojaško
dejstvo. To dejstvo bo morala priznati
ne samo Evropa, ampak ves kulturni
svet in predvsem ravno Italija, ki bo
morala proti svoji volji priznati silo
naravnih zakonov in se odreči preje ali
pozneje vseh naših ozemelj.

„Jugoslavenski Ekonomista“.

Skader.

Janko Spasojević, poslanec in član
delegacije SHS v Parizu, je poslal
Journalu des Débats daljše pismo, kjer
utemeljuje zahtevo po jugoslovanskem
Skadru. Med drugim pravi, da pomeni
to mesto važno poroštvo za našo na-
rodno enovitost in najlepši spomin
naše preteklosti. Od njegove usode
zavisi naša gospodarska bodočnost in
v znatni meri prihodnost celega Bal-
kana.

Kot središče in prestolnica „Zete“
(Crnogore), kjer se je ustanovila prva

VLADIMIR LEVSTIK.

117 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Velenaobraženi doktor Bizjak, ki ceni Angleže
bolj od vseh drugih narodov ter pripominja ob sle-
herni priliki, da pušijo kratke pipe in so prinesli iz
Amerike krompir, se je bil zavzel za idejo finega
kluba po londonskem vzorcu, v kateri naj bi imeli
dostop samo izvoljenci izmed izvoljenih; to je bilo
spet nekaj v očaranje našega gosta! Pripravljalni
odbor se je ustanovil pod grofovimi osebnim pokro-
vitelstvom, in ime dičnega Smučiklasa je stalo tik
za njegovim. Toda naš narodni voditelj je prepušal
manjšim duhovom, da so sanjari o klubnih bla-
zinih in drugih angleških rečeh, sam pa je koval
solidnejše železo. S kolego Skalomom sta bila omis-
lila grofu častno članstvo v večini dobredelnih in
narodnih društev, in pravkar sta grizla trda oreha
„Citálnice“ in „Sokola“, pri katerih se je hudobno
ujeljavljaj odpor mladinske opozicije. V tej zadevi
smo slišali nemalo udrihanja po gostilniških mizah
in zabavljanja nad »kvarno strankarsko nedisciplino«;
nu, zmaga je bila po Smučiklasovem mnenju tudi
tu gotova reč, trebalo je samo počakati ugodnega
hipa, da reče on svojo diktatorsko besedo. Poslednji
stebri odpora na merodajnih mestih so se majali;
celo župan, ki je bil drugače skregan s Smučiklasom
in Skalomom, je zadnje tedne nehal napotovati duhu

časa ter kriviti obraz nad mestnimi očeti, ki so po-
gosto stikali sive glave ter ugibali, kako bi krstili
po grofu najlepše ulice ter vklesali njegovo ime v
vse zidove. Da, prilika, pri kateri je hotel glava na-
šega mesta očitno pokazati svojo izpreobrnitev, je
bila že izbrana: sestavljen je bil napis za spominsko
ploščo, da jo vzdajajo v pročelje novega ljudskega
kopališča, prvega in edinega v vsej deželi, na dan
njegove slovesne otvoritve:

... leta 19***, ko bil je Franc Jožef I., cesar
avstrijski, Adalbert grof Beaupertius von Künigs-
bruch gost te dežele in Jožef Bradavičar župan
**ski...

Zadnjega junija — prvi julij je bil rojstni dan
njegovega visokorodja — smo proslavili z bakljado
in serenado na Francoskem nabrežju. Globoko ganjen
se je pokazal grof pri oknu ter se zahvalil z maj-
hnim slovenskim nagovorom, kar je izzvalo vihar
navdušenja; toda njegovo zadoščenje se ni moglo
meriti s ponosom naših uglednikov in tudi ne s
srečo Petra Pohlina, ki je bil tudi med gratulanti
in je izročil grofu v usnje vezan izvod »Velikih Slo-
vencev v policijski službi«.

»Nov duh prešinja domovino,« mu je dejal
Smučiklas tisti večer pri razstanku. »Ti, amice, ga
razumeš kakor nihče.«

»Dandanes je vredno živeti!« je diplomatično
odvrnil humanist.

Z avgurskim pogledom sta segla drug drugemu
v oči ter si stisnila moški desnici. Oblaki na nebu
njunega razmerja so bili poizginili, hujskajoči glas
zavisti je molčal. Razumela sta, da noče biti obo-
ževanec nobenemu v izključno last, in ker sta hle-
pela vsak zase po drugačnem plačilu, je bilo škoda
časa za nepotrebne intrige; vnanja sloga še ni po-
menila, da se morata tudi v srcu ljubiti!

V enem pogledu pa ni bil z grofom nihče za-
dovoljen: vzlic donjuanski slavi, ki se je gostila
okrog njegovega imena v zmerom privlačnejšo glo-
rijo, je mislilo neredko vse starejše pokolenje tako
pri Smučiklasovih in Grabunčevih kakor drugod,
koder so stregli visokorodju po samski svobodi, da
revež včasih ne ve, čemu je na svetu, ako ni sploh
srednjega spola. In vendar se dame niso mogle pri-
toževati o njem! Nina, recimo, bi bila razpraskala
vsakogar, kdor bi bil trdil, da vé imenovati simpa-
tičnejšega družabnika, galantnejšega kavalirja in kram-
ljača, ki bi jo znal zabavati s prijetnejšimi šalami
nego visoki gost:

»Pozna se mu — er hat Hofluft geatmet,« ga
je hvalila Dori. »Ampak plašan je, ničesar si ne upa;
jaz kar ne verjamem, da bi bil res tak, kakor
pravijo!«

(Dalje.)

srbska država, je igral Skader tehtno vlogo v razvoju srbske narodne misli, osobito v srednjem veku, ko je bil vedno sedež srbskih prestolonaslednikov. V mestu kakor v okolici, pa tudi po večjem delu severne Albanije so stanovali zgolj Srbi.

Tudi po propadu srbske države (1459) so Turki tako divjali, da je večina prebivalstva sprejela muslimansko vero in pozabila svojo materinščino. Takisto so se poslamlila ali poalbanila cela srbska plemena. Pri Turkih je verstvo istovetno z narodnostjo, torej izguba religije je pomenila izgubo narodnosti. Na ta način se je Skader albaniziral. Rodovi v tamošnjem okolju so ohranili po svojem pokolenju mnogo etniških potez in običajev, kakor jih imajo črnogorski Srbi; guslo, kumstvo, pobratimstvo, pesmi, pripovedke in sporočila skupne prošlosti ter značilno šego "slave". Med plemeni Severne Albanije pa med sredino in jugom obstoja večja razlika v navadah in življenjskem načinu negoli med severnimi albanskimi zadrugami ter sosednjimi Srbi v Črnigori, Novem Bazaru in Metošiji.

Severne albanske zadruge se morajo spojit z Jugoslavijo tudi z ekonomskega stališča. Črnagora ne more izkoriščati samo pristanišča v Baru zbog krajepisnih težkoč. Preostaja ji edino Skader kot naravno izhodišče, ki je enakega pomena za velik kos Stare Srbije (gorenje Raške in Metošije). Tu je tudi najpripravnější končna postaja najkrajše železnice, ki bi zvezala zaledje z zapadno Evropo. Da se more izvesti še rusko-romunska proga preko Balkana do Jadrana, mora biti tudi Drin in njegovo razvodje prosto. Svobodno pa bo edinole, ako bo v naši državi z ozemlji, ki so od nekdanj tvorila etnografsko celoto.

Tudi Bojana in Skadersko jezero sta pomembna za Skader in okoliš in odvisita od združitve s Črnogoro. 20.000 ha plodnega sveta pod jezerom bi se oprostilo po regulaciji Bojane in štelu med najbolj rodovite pokrajine kraljestva SHS. Vendar osuševalna dela ob jezeru bi se prekinila ali silno zavlekla, če bi se ta dežela razdvojila z umetno mejo, ki bi osamila Skader.

Kadarkoli je šlo za osvoboditev našega naroda in za vpostavo naše stare države, se na Skader ni nikoli pozabilo. Srbi in Črnogorci so pokopali pod skaderskim branikom 15.000 svojih najgorših borcev. A dasi smo mesto zavzeli, nam ga niso prisodili, marveč je po švabskih spietkah naklonili novi albanski državi. Danes ni več Avstrije, ki je bila za nas hujša od Turka. Dunajska diplomacija ne šteje več, ona je grozila z vojno, če Albanija ne dobi Skadra. Naj se torej poslej popravi storjena krivica.

Italijanska nasilstva v Istri.

Ljubljanski dopisni urad je prejel iz Srednje Istre pismo z dne 15. junija o položaju v Istri, iz katerega posnema nastopno:

Deset mesecev je že, odkar Dalmoklejev meč italijanskega nasilja visi nad nami. Popolnoma smo vezani in ne moremo se gibati, ker se strogo pazi na vsak naš korak. — V Pazinu je poveljnik karabinjerske postaje kapetan Ughi, ki vsakega našega človeka na ulici ustavlja, opominja in mu preti. Gvardijanu frančiškanskega samostana v Pazinu, ki je vsako nedeljo hodil maševat v sosednji Borut, je vojaška oblast strogo prepovedala potovati v ta kraj, češ da širi tam jugoslovansko propagando. Zapretili so mu, da internirajo vse redovnike in da zaprejo samostan, ako ne nehajo z agitacijo. Bati se je, da res izvršijo svoje pretnje. — Vsakega, ki obiskuje Narodni dom, strogo nadzorujejo, in sam polkovnik Basaggio se zanima za to, kam kdo hodi. — Pazin si je nadel popolnoma italijansko lice. Povsod vidiš samo italijanske napise. Razen na sodišču se je povsod prenehalo uradovati v hrvatskem jeziku. Hrvatski napisi naših trgovcev so se deloma s silo sneli, deloma pokrili z lepaki z napisi „Evviva l'Italia“ in „Evviva l'Istria redenta“ itd. Pred

kratkim so Italijani iztirali iz hiše dr. Trinajstiča in notarja Rajčiča, rodbino Cernetovo pa poslali v Opatijo. Italijanske vojne oblasti so se polastile vse Trinajstičeve hiše. Ker so hoteli imeti tudi dr. Kureličevo hišo, so ga kratkoma internirali in njegovo soprogo poslali v Volosko. Pazin je kakor Pula, Buzet in druga mesta postal prava slika narodnega groba. Od vseh hrvatskih šol je ostalo le še nekaj razredov ljudske šole, v katerih se mora vedno več poučevati v italijanščini in italijanska zgodovina. Ko so te dni priredili povodom proslave italijanske ustave (Festa dello Statuto) svečanost, ji je morala prisostvovati tudi hrvatska deca z vsem učiteljskim osebjem. — Šole se po načrtu poitalijančujejo. V Gračišču je italijanski učitelj-vojač podčastnik Castana pobral in požgal vse hrvatske šolske knjige. To so nameravali storiti tudi v Cerovlju, pa so si premislili. Šole v Novakih, Golgorici i. dr. se bodo domala poitalijančile, in bati se je, da se isto zgodi tudi s hrvatskimi šolami v Pazinu. Poitalijančenje se vrši po nalogu vojaške oblasti in pod pritiskom karabinjerskih bajonetov. Italijani, kakor so že šarlatani in licemerci, so svoj čas svečano obljubljali, da bodo ščitili pravice istrskih Slovanov, posebno na šolskem polju. No, naše šole pa bodo izginile popolnoma, ako pridemo pod Italijo. — Italijanska oblast je zaplenila Narodni dom, izvemši par sob čitalnice. V veliki dvorani se nahaja vojaško skladišče živil. Rekvirirano je tudi družbino otroško zavetišče. V poslopju hrvatske gimnazije je vojaška bolnica. Poslopje konvikta so precej popravili in ga napolnili z vojaštvom. Vsi bivši avstro-ogrski vojaki so podvrženi posebni kontroli ter se morajo redno vsakih 15 dni javiti vojaški oblasti. Vsak dobi izkaznico, na kateri je tiskano, da se mora čuvati vsake protitalijanske manifestacije, ker ga bodo drugače kot vojnega ujetnika poslali v notranjost Italije. — Gospodarsko vprašanje je radi neznosne draginje in brezposelnosti postalo zelo težko. Oseba, ki je prej lepo izhajala z mesečnimi prejemki 290 do 300 kron, sedaj zelo težko izhaja z istim številom lir, ki predstavljajo 500 do 750 kron. — Danes je občinski odbor v Pazinu javno razglasil, da bo vsa Istra pripadla Italiji. — Te dni so postali „Cavaliere della Corona d'Italia“ profesor veronauka na italijanski gimnaziji V. Monti, ravnatelj te gimnazije Dallapiccola, naš prisilni sindac (župan) dr. Costantini in sodni oficijal Pilat, veleposestnik Tonetti v Plominu, trgovec Lupetina v Pičnu in nekaj drugih. Za prve tri se ne čudimo; bili so vedno zvesti svojim načelom. Najagilnejši je profesor Monti.

Pilat je prava ničla, prebrisan in zloben človek brez značaja. Bil je velik avstrijanec, pokupil je na tisoče vojnega posojila in nabral na tisoče vojnega zavarovanja; nobenemu ni dal miru, dokler ni kaj dal za vojno posojilo, ali za zavarovanje ali pa za avstrijski Rdeči križ. Silno je hrepenel po avstrijskem odlikovanju. Sedaj pa je velik Italijan. S svojim strupenim jezikom in s svojim nastopom omami marsikatero kmeta. — Med pazinskimi interniranci je tipičen primer ta, da so internirali rudarja Flega, ki je bil tajni avstrijski špijon, kasneje pa italijanski ovaduh. Zdi se, da je njegovo početje na koncu presedalo tudi že Italijanom, ker jim je dajal napačne informacije. Pa so ga poslali v Italijo. — Drugi interniranci so čislani Hrvatje. — Dočim se možki splošno dobro držijo, so ženske žalibog pokazale v resnici svoj slabi spol. Je pač nekaj poštenih žena, v prvi vrsti naše učiteljice, ki se obnašajo vzorno v narodnem in v moralnem pogledu. Toda mnogo jih je, ki so nas bridko razočarale. Nemorala se je silno razširila, ali ž njo tudi drugo zlo. Pripetilo se je mnogo primerov, da je bilo mnogo naših ljudi interniranih vsled ovadb kake ženske. Neki Načinovič iz Kršana je bil aretiran zaradi ovadbe vdove po učitelju Načinoviču iz Kršana, ker jo je bil na lep način posvaril, naj se ne peča z italijanskimi

častniki, nakar se je razjezila in ga denuncirala, da širi propagando itd. Pripomniti je, da je ta ženska teta Načinovičeva. — Kakor v Cero /lju, hodijo tudi drugod karabinjerji od hiše do hiše in silijo naše ljudi, naj pošiljajo otroke v italijansko šolo, Deca dobiva hrano, obleko, šolske knjige in tako mislijo Italijani poitalijančiti vso Istro. V svojih listih pa pišejo, da istrski Slovani sami prosijo italijanskih šol. — Nemogoče je sedaj natanko pisati in podrobno poročati o razmerah, ker vsak vidi in ve le ono, kar se godi v njegovi bližini, dočim nam je potovanje in medsebojno občevanje zelo otežkočeno. Mnogo se jih pa boji povedati, ako kaj vedo, kaj so doživeli. Vojaške patrole hodijo po vaseh in natanko pregledujejo hiše, iskajo orožja, ki ga pa ne dobijo. Bojijo se vstaje, ako pridemo pod Italijo. Radi ogorčenja bi utegnili priti do kakega lokalnega dogodka, ker naši uplivni ljudje ne smejo miriti razburjeno prebivalstvo; to bi lahko vzbudilo sum, da agitirajo za Jugoslavijo. — Ali vzlic vsemu zlu in nevolji ne izgubimo vere. Zanašamo se na naše svobodne brate, da nas kmalu rešijo. Zanašamo se na našo moč in na sebe. Dosedanji teror je strašen, ali hujše ne more biti, kakor je sedaj.

Italija za neodvisno Hrvatsko.

Zagreb, 23. junija. (Dun KU. Zaskasnelo). Glasom vesti iz Ruma, došlih semkaj po ovinkih, se je baje Italija izjavila pripravljeno, odreči se važnim pridobitkom in pravicam, izhajajočim iz londonske pogodbe, če ostane Hrvatska svobodna in od Srbov neodvisna dežela. Že v londonskem aktu da je bila Reka odkazana hrvatskemu območju. Italija, da priznava te določbe in da vzpostavi ves svoj vpliv v smeri, da Reka nikakor ne pride pod sedanjo jugoslovansko vladu. Neodvisna Hrvatska da ni nobena nevarnost za Italijo, pač pa velika Jugoslavija, za katero se skriva srbska vladeželjnost. (Ldu)

Opomba ured. Divide et impera (razdeli in vladaj) hočejo Italijani, ker vidijo, da veliki močni Jugoslaviji niso kos. Da bi Reko dali Hrvatski je le vaba. Dobili bomo ne le Reko temveč tudi celo naše Primorje s Trstom in Gorico, če bomo edini, odločni in močni.

Potopitev nemškega brodogovja.

Določbe premirja. — Nemec ne drži svoje besede.

LDU Pariz, 24. junija. „Journal des Debats“ komentira potopitev nemškega vojnega brodogovja in navaja uvodoma določbo premirja, ki daje zaveznikom pravico do razpolaganja z izvestnim delom nemškega vojnega brodogovja. Dotična določba — § 23. premirja z dne 11. novembra 1918 — se glasi takole: One nemške nadvodne vojne ladje, katere bodo določili zavezniki in Zedinjene države, se morajo nemudoma razorožiti, nato pa internirati v nevtralnih pristaniščih, oziroma ako bi to ne bilo umestno, v onih zaveznikih pristaniščih, ki jih bodo odredili zavezniki. Tam ostanejo pod njihovim nadzorstvom; na krovu teh ladij se puste samo mali stražni oddelki. V ta namen bodo določili zavezniki 6 težkih križark, 10 takozvanih eskadrskih oklopnih, 8 lahkih križark in 50 torpednih rušilcev najnovjših tipov. Mirovna pogodba odreja v členu 184 (V. del, II. odstavek) glede vojnih ladij nastopno: „V trenutku, ko se uveljavi ta pogodba, preidejo vojne ladje, ki so na podlagi določb premirja z dne 11. novembra 1918 točasno internirane v pristaniščih, določenih po aliranih in asociiranih državah, definitivno v njihovo last“. — V svrhu izvršitve teh naredb zmagovalcev, pravi list nadalje, je d. filiralo drugi dan po podpisu premirja 70 nemških vojnih ladij pred brodogovjem admiral Beattyja ter odplulo dalje

proti britanski obali, v ujetništvo. Usidrale so se prvotno v širokem zalivu Firth of Forth, odkoder so jih umerili pozneje v preliv Scapa Flow sredi Orkneyskega otočja severno od Škotske. Druga odredba zaveznikov torej ona, ki jo vsebuje mirovna pogodba, bi morala stopiti avtomatično v veljavo, kakor hitro bi bila pogodba podpisana. Toda že je postala brezpredmetna vsled predrznega čina Nemcev: kontreadmiral von Reuter, ujetnik je dal povelje, da se potope zasežene enote nemškega brodogovja, za katere je bil odgovoren zaveznikom. Tako je izginila iz sveta vrednost, ki se ne da oceniti in katere razdelitev bi težko preizkušani in občutno zmanjšani naši mornarici ne prinesla bogve kakega dobička. Ni nas preveč iznenadil ta samoumor, ki ga je učinil nemški kontreadmiral. Nudi nam samo nov, otipen primer za način, kako vsak Nemec, pa naj bo pomorščak, vojak ali diplomat, drži svojo besedo. — Ne bomo izkazali temu vojaku časti, da bi primerjali njegovo verolomstvo z gotovimi čini obupa; ko branilec oblegane trdnjave ali posadka premaganega brodogovja poizkuša oteti sramotni pogubi, kar se rešiti da. Ne bomo se ustavljali ob puhlih izgovorih, s katerimi se hoče opravičiti; omejujemo se samo na to, da izvajamo iz te flagrantne kršitve dane obljube opozorilni nauk katerega nam nudi ta dogodek na predvečer dneva, ko bo mirovna pogodba v celoti uveljavljena in v trenutku, ko vlada nemške republike slovesno izjavlja, da „odneha prisiljena, in da svojega podpisu p. d. distat zaveznikov nikakor ne stavi prostovoljno“. — Z druge strani pa nam bodi dovoljeno izraziti svoje obžalovanje, da je kontreadmiral von Reuter s svojimi 1.800 častniki in mornarji mogel s tako lankoto izvršiti svoj naklep. — Nismo še pozabili častniške kampanje, ki se je pojavila pri naših zaveznikih z one strani Kanala, čije paradokso stran je osvetliti tudi „Journal des Debats“ in ki je hotela dokazati potrebo, da se vojne ladje, katere je izročila Nemčija, enostavno potope „Saj so to itak vojne ladje,“ se nam je reklo, „ki niso v miru za nobeno pravo rabo!“ Tedaj je bila zasluga gospoda Leyguesa, da se je izkazala neosnovanost, pretveza s katero se je hotela upravičiti taka nečuvna razsipnost; danes pa so doživeli pristaši tega čudnega naziranja uresničenje svoje želje: 70 pomorskih enot najbolj dovršenega tipa leži na dnu morja, in Franciji se je izjalovila upravičena nada, da se bo kdaj okoristila, bodi za prevažanje, bodi za razbremenitev svojih ladjedelnih, z onimi od teh enot, do katerih ima pravico. Zdi se, da je našim britanskim zaveznikom že sedaj težko ob misli, da bi kdo utegnil primerjati tedanje stališče nekaterih na Angleškem s sedanjim dogodkom v Scapa Flawu.

Podrobnosti potopitve.

LDU Pariz, 24. junija. Pod naslovom „Signal z rdečo zastavo“ opisuje „Journal des Debats“ podrobnosti potopitve interniranih nemških vojnih ladij v Scapa Flowu in pravi: Uničenje nemškega brodogovja v Scapa Flowu, o katerem smo poročali včeraj je izzvalo veliko senzacijo, predvsem na Angleškem. Nemci so navrtali svoje ladje na signal z rdečo zastavo, ki je bila izvešana opoldne. Posadke so spustile rešilne čolne v vodo in so začele veslati proti bregu. A gleške stražne ladje so pričele streljati, nakar so Nemci poskakali v morje in plavali proti bregu, kjer so bili aretirani. Kontreadmiral von Reuter in približno 1.800 častnikov in mož je sedaj v angleškem vjetništvu. Ko so nemci začeli skakati v morje, so jim prihiteli na pomoč vse razpoložljive ladje, kolikor jih je bilo v Scapa Flawu. Večina navrtanih 70 nemških ladij je na morskem dnu; le vrhovi jaborov molijo iz vode. List „Glasgow Herald“ pričbuje podatke očividca, ki pravi, da so se v kritičnem času vozile skupine otrok na jadernicah okoli interniranih ladij. Naenkrat so opazili otroke, da nekaj ni v redu. Bili so opozor-

jeni, naj se ne približajo nemškim ladjam, ki so medtem izvesile nemško zastavo. Nekatere izmed ladij so se potopljale počasi, druge pa so se nagnile na stran ter naglo izginile pod vodo. Glasom uradnih vesti, ki so bile objavljene snoči, je nemški admiral von Reuter pri zaslišanju izjavil, da je osebno izdal povelje, potopiti vse ladje, ker je zaradi vesti v nekem nemškem listu menil, da je premirje prenehalo. Admiral je nadalje izjavil, da je na ta način izvršil, ker mu je bil ob začetku vojne ukazal cesar Viljem II. sam, ki je svojim častnikom strogo prepovedal, izročiti kako nemško vojno ladjo sovražniku. — Britanske pomorske oblasti imajo v rokah izvod povelj, ki jih je dal admiral von Reuter. Ker se nemški rešilni čolni niso hoteli ustaviti, so angleške stražne ladje nanje otvorile ogenj; pri tem je bilo šest nemških mornarjev ubitih, deset pa ranjenih. Ker uničenje nemškega brodovlja pomeni v smislu premirja kršenje prevzetih obveznosti, je moral admiral von Reuter z vsemi svojimi častniki in z moštvo v ujetništvo. Odvedli so jih v ujetniški tabor v Niggu blizu Invergordona na Škotskem. — Potopljene ladje nikakor ne ovirajo plovbe v Scapa Flow. Britanska admiraliteta bo preiskala njih položaj ter ugotovila, jeli bi jih kazalo dvigniti.

Mirovna konferenca.

Nemčija podpiše mir. Nemški poslanik von Haniel je dne 23. t. m. izročil zastopnikom entente noto, v kateri nemška vlada, klonivši premočni sili ne bi s tem popustila na svojem stališču o nezaslišani krivici mirovni pogojev, izjavlja, da je pripravljena sprejeti in podpisati mirovne pogoje naložene ji od alijanih in asociiranih vlad.

Celovška kotlina. Saint Germain, 24. jun. (DunKu. Zakasnelo.) Nemško-avstrijsko mirovno zastopništvo bo na mirovni konferenci ugovarjalo radi odločitve meja za okupacijske zone v celovski kotlini. Nameravana črta da ne odgovarja etnografskim razmeram in da teče približno Celovcu. (Ldu.)

Wilsonovi kovčegi pripravljeni. — Podpis miru. „Petit Parisien“ omenja, da bo prava mirovna pogodba tiskana na japonskem papirju in kot knjiga vezana v usnje. — Prva listina bo to, ki je tiskana in ne pisana. Wilson-takoj po podpisu odpotuje. Njegovi kovčeki so pripravljeni.

Politični pregled.

p Clemenceau pred padcem. (LDU) Versailles, 22. junija. (DKU — Zakasnelo.) Senat je včeraj razpravljaj o predlogi za volilno reformo. Pama se je protivil razmernostni volilni obliki, kakršno priporoča predloga. Kljub temu je bila predloga sprejeta s 120 proti 90 glasovom. — „Matin“ povdarja spricho tega izida, da je vlada zašla v manjšino. „Journal du Peuple“ piše: Clemenceau, zdaj prideš Ti na vrsto, kakor sta na vrsto prišla Orlan-do in Scheidemann!

p Položaj na Slovaškem. Praga, 26. junija. (ČTU) Ministrstvo za narodno brambo poroča: Situacija je na frontah neizpremenjena. Obojestranski pozvani zastopniki se v Bratislavi pogajajo za določitev nevtralnega pasa. (Ldu.)

p Protesti Radića. Iz Zagreba javljajo: Znani vodja seljakov Stjepan Radić, ki je še vedno zaprt, je poslal zopet nov protest na pariško mirovno konferenco, v katerem obdoluže regenta Aleksandra, da je prelomil besedo, in v katere trdi, da je regent ob svoječasnih pogajanjih z demokratičnim narodnim svetom zagotovil federativni vladni sistem za Jugoslavijo in varovanje hrvatske avtonomije. Radić trdi, da ravnao Srbi in z njimi regent Aleksander z Hrvatsko, kakor z osvojenim ozemljem, da se nasilne rekvizicije in vojaške nasilne odredbe na dnevnem redu in da so Hrvati čisto enostavno podjarmljeni narod. Ker je Radić pri ententi

v visokih čisljih (?), upajo njegovi pristaši, da bo ta protest dovedel do osvoboditve Hrvatske iz srbske nasilne nadvlade. (Ldu.)

p Položaj Italije vznemirljiv. Pariški poročevalci newyorških časopisov brzojavljajo, da smatrajo v Parizu položaj v Italiji za direktno vznemirljiv. Zaupni in drugi viri poročajo soglasno, da je finančni položaj Italije zelo neugoden in da izgublja denar dan za dnem na vrednosti. Zavezniški strokovnjaki se bojijo, da bo Nemčija takoj po podpisu mirovne pogodbe prevladala vse italijansko gospodarsko življenje. (Ldu.)

p Italijani ustavili „Narodni List“. Iz Zadra poročajo, da je tamkajšnji italijanski poveljnik ustavil „Narodni List“, ki je izhajal že 60 let.

p Osnovni zakon o državljanstvu ne pride v plenum narodnega predstavništva, ker vsebuje baje take paragrafe, da bi naši ljudje v zasedenem ozemlju ne mogli postati jugoslovanski državljani. Na stvar se še povrnemo.

p Strankarske spletke. Iz Beograda poročajo, da je dr. Korošec zelo nezadovoljen s političnimi razmerami v Sloveniji in da bo moral vsled Koroščeve nezadovoljnosti odstopiti podpredsednik deželne vlade dr. Žerjav, kateremu očitajo njegovi strankarski nasprotniki, da uganja strankarsko politiko. Toliko izza kulis.

p Nikita in Črnogora. Zunanji minister Nikite je obvestil uredništvo „Tempa“, da se bo kralj Nikita s svojo vlado vrnil v Črnogoro, kakor hitro se začne zopet normalni promet in normalno življenje. Normalni promet se bo pač začel, toda za Nikito ni več prostora v Črnigori.

p Kolčakovi armadi odprta pot v Moskvo. Iz Kristianije prihajajo vesti, da so se boljševiške čete pred Moskvo razšle. Tako je Kolčakovi armadi odprta pot v Moskvo. Od vzhoda prodirajo v Rusijo japonske čete, ki gredo na pomoč Kolčaku.

Pokrajinske vesti.

k Sokol v Št. Vidu nad Ljubljano priredi v proslavo Vidovega dne v nedeljo, dne 29. t. m. pešizlet čez Črnuče — Gameljne — Tacen. Zbirališče ob 13. uri 30 min. pri br. Kratkemu. Nazdar!

kr Kočevska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda zapali na predvečer Vidovega dne, v soboto dne 28. junija velik kres, združen z večerno zabavo.

kr Kočevje. Na splošno željo ponovi „Dramatični odsek kočevske Čitalnice“ v tretjič narodno igró „Deseti brat“ v nedeljo, dne 29. junija ob 16. uri v hotelu „Mesta Trst“.

kr Iz Bleda. Vojni pohabljeni občine Bled priredijo v nedeljo, dne 6. julija tombolo z veselico, šaljivo pošto itd. na vrtu gostilne Potočnik (Flegarija) na Bledu v korist revnih otrok in vdov v vojni padlih mož in očetov. Dobitke ter denarne prispevke hvaležno sprejemajo proti potrdilu gostinčarka in v to pooblaščenih pohabljeni. Pričetek točno ob 14. uri.

kr Bled vstajal iz mrtvila, ki vlada vsepovsod po vojni izločuje se, dvigajoč se z neodoljivo silo na Bled. Kakor prodira teloh splošni težko snežno plast, tako klije naš rajski cvet z nekako prirodno močjo izpod peze mnogomilijonskih oškodb, zavestno sluteč, da mu prihaja nova, najlepša pomlad, kar jih je doživel. Ljubko hote dati duška proslavi prve slobodne sezone naše dame s prireditvijo cvetlične razstave. Povod je dalo ugibanje, kako bi najveličanstveje sprejele Regenta. V veliko kopališče Rikljevca zavoda, nasproti hotela Malnar, spravljajo marljive zbirke dan na dan najlepše rastline vse okolice, deloma podarjene deloma izložene. Vsaka posoda nosi ime cvetice in gojiteljice. Otvori se razstava dne 1. julija, potek ji je določen zaenkrat čez mesec dni. Čisti dobiček je namenjen šetališču, ki ga hote ustvariti prireditelje same, ter v to svrhu če se obnese ta prva razstava, jo hočejo obnoviti leto za letom. Razpisane so tudi

nagrade za posebno lepe cvetice iz skupine. Prihodom Nj. Veličanstva in pa ob zaključku namerjajo prireditelje malo jezersko slovesnost ter srečolov za podarjene cvetke. Sodelovanje, odnosno prispevk, obljubile so državno subvencionirana vrtnarska šola v Kranju ter mnoge dame in mestno vrtnarstvo v Ljubljani. Vse upanje obstoji, da dobimo letos tudi že godbo in sicer prvovrstno, to pa le vsled dobrotljivosti Bledu naklonjenih faktorjev, ki razumevajo situacijo in pomen Bleda za vso domovino. Ako pride godba, otvoren bo tudi zdravski dom in z njim serija koncertov domačih umetnic in umelnikov, ki se zglašajo, letos v goste. Rojaki, dokažite svetu, da je veličanstna naša domovina zdaj dovolj velika da napolni naše svetovno letovišče tudi ako ostanejo vse meje zaprte.

kr Gorje pri Bledu. Nekdanje Žumrovo mizarstvo podjetje v Vintgarju je kupil Nemec Julius Haschka v družbi nekega deželnega uradnika. Pod slovensko firmo hoče pričeti z izdelavo raznega pohištva, pozneje pa preurediti podjetje v tovarno za vžigalice. Preje je bila to last v Šusterskem duhu plavajoče gorjanske posojilnice, katera je že preje bojkotirala slovenske obrtnike s tem, da je oddala podjetje Nemcu Neumayerju v najem. Sedaj je pa tudi prezrla vse slovenske kupce in prodala vse posestvo raje tujcu. Žalostna nam majka.

kr Iz Celja. Petrolej. Od pristojne strani se nam poroča, da je došla velika množina petroleja. Kmalu sledi še večja dobava, tako da bo tozadevni potrebi za dalj časa popolnoma zadoščeno. Nadrobno razpečavanje petroleja ne bo v nobenem oziru vezano, temveč se bo vršilo potom proste razprodaje po trgovcih. Za nadrobno prodajo neposredno porabnikom so oblastveno določene sledeče cene: a) pri vagoni oddaji znaša cena za zaboj, ki obsega dve ročki po 15 kg netto 178 K; b) pri dobavi posameznih zabojev trgovcem znaša cena za zaboj 180 K; c) trgovec sme prodajati zaboj konzumentom po 190 K, odnosno kg po K 6:40, odnosno liter po K 5:40. Vsem občinam, aprovizacijskim pododbofom itd. je strogo naročeno, da nemudoma uradno razglase zgorajne cene za nadrobno razprodajo petroleja, ter da brezobzirno nadzirajo, da se te cene ne bodo prekoracile. Istotako imajo nalog strogo nadzirati, da se petrolej ne bode iztihatapljal preko demarkacijskih črt ali na Hrvaško. Trgovci, ki se ne bi držali predpisanih cen se bodo strogo kaznovali.

Dnevne vesti.

dn Mal donesek k preskrbi invalidov bi bilo tudi sledeče: Pri vseh poštnih uradih leži nagromadenega škartnega papirja, v katerem se nahaja tudi obilica poštnih spremnic. Na teh spremnicah so prilepljene razne redke že ožigosane pošne znamke največ zelo visoke emisije, zato tudi precejšnje vrednosti. Pod staro avstrijsko upravo se je ponavadi to odprodalo potom javne dražbe raznim špekulantom, kateri so seveda prav masno zaslužili. Sedaj bi bilo najbolj pošteno, da se prepuste vse te znamke invalidom dobrovoljcem, da jih isti v kakem invalidnem zavodu strokovnjaško ločijo od spremnic, kajti tudi filatelisti bodo kaj radi kupovali znamke, od teh v naši državi najbolj podpore potrebnih. To akcijo je pa potreba takoj pričeti.

dn Gospodu poverjeniku za uk in bogočastje. Pri višjem šolskem svetu v Ljubljani prav radi podrejene učitelje, oz. profesorje predstavljajo tudi brzojavnim potom iz enega mesta v drugo. Kadar pa je treba nakazati različne zakonite prejemke, tedaj so po polževo počasni, ali pa zavlačujejo njih izplačevanje cele mesece. Da tako postopanje centrale kali prizadetim veselje do dela, je jasno; zato pozivamo g. poverjenika, naj napravi red tudi v tem oziru, da ne bo treba, se s to zadevo baviti natančneje še enkrat.

dn Pošiljanje denarja našim vojnim vjetnikom v Italiji. „Slovenskemu Rdečemu križu“ v Ljubljani se je posrečilo dobiti zanesljivo pot za pošiljanje denarja našim vojnim vjetnikom. Vsled tega sprejema sedaj denar za vjetnike za nadaljno odpremo. Pri pošiljanju naj se ozira na to, da je kurz jako slab in prejme vjetnik od 100 le približno 20 do 30 lir. — Važno je, da je naslov vojnega vjetnika natančen in razločen. Denar naj se pošlje ali prinese na „Slov. Rdeči križ“ Ljubljana, Poljanska cesta 4. II. nadstr., vrata 39.

dn Zahvala. Gosp. podpolkovnik Herman Vidmar je poslal „Slovenskemu Rdečemu križu“ v Ljubljani K 688 57 zbirka slovenskega planin. polka 3. baon., 9. četa. Za ta velikodušen dar slov. plan. polka se „Slovenski Rdeči križ“ našim hrabrim braniteljem slovenskega Korotana najtopleje zahvaljuje. Posnemajte!

dn Sprejem v finančno koncepno službo. Vlada je sklenila, da se v finančno koncepno službo sprejmejo tudi oni dijaki, ki še niso popolnoma dovršili svojih pravnih študij. Nastavljeni bodo za takozvane konceptne pripravnike in uradne aspirante. Napraviti pa bodo morali v gotovem roku pravne izpite. Te dni izide natečaj za te uradnike. (Ldu.)

dn Naš konzul v Sidney-u. Za začasnega konzula kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Sidneyu je imenovan Viljem Brocke. (Ldu.)

dn Delavska borza. Na inicijativno ministra za socialno politiko Jož. Gostinčarja se je otvoril začasen urad, borza za delo, čegar naloga je, da zbira vse podatke o ponudbah in zahtevah delavskih moči in da posreduje pri delodajalcih za delo. Urad se nahaja začasno v zgradbi narodne loterije. Posredovanje je brezplačno.

dn Papirnat drobiž v Sarajevu. Mestna občina v Sarajevu bo izdala na predlog aprovizacijskega odbora papirnat drobiž in sicer 100 po 10 vin, 200 tisoč po 20 vin. in 100 tisoč po 50 vin.

dn Novi rektor zagrebške univerze. Senat zagrebške univerze je izbral za prihodnje šolsko leto za rektorja prof. Ladislava Polića.

dn Avtomobilni promet v Srbiji. Prometni minister je naročil na Angleškem 60 velikih modernih avtomobilov za prevažanje potnikov in pošte v Srbiji.

dn Duhovniki štrajkajo. Italijanski listi poročajo, da so v raznih krajih Italije začeli štrajkati duhovniki, ki se branijo maševati in vršiti druge cerkvene službe. Zahtevajo izboljšanje svojega gmotnega položaja.

dn Posojilnica v Črnomlju je poslala Komisiji za preskrbo vračajočih se vojniki na tozadevno prošnjo prispevek za leto 1919 v znesku 200 kron, za kar ji bodi izrečena najiskrenejša zahvala. Komisija za preskrbo vračajočih se vojniki v Ljubljani.

dn Vrnitev vojaštvu posojenih konj. O priliki zadnje rekvizicije konj po vojnodajatvenem zakonu je došlo k povoznemu oddelku v Ljubljano 9 konj, za katere se ne ve, niti čegavi so, niti odkod so, ker so njih vozniki ubežali ali ostali doma. Ker se konji ne potrebujejo več za vojaštvo in se zopet pošljejo domov, se lastniki teh konj vabijo, da do 1. julija 1919 pridejo po svoje konje, sicer se konji na javni dražbi prodajo.

Vsak tak lastnik ima prinesiti seboj od svojega šupanstva uradno potrdilo, da je bil njegov konj vpoklican in da njegov lastnik, oz. voznik ni prišel s konjem.

dn Brzovlak Reka — Zagreb — Zemun. Brzovlak, ki je dosedaj vozil na progi Reka — Zagreb — Zemun dvakrat na teden in prihajal v Zemun v torek in petek, bo vozil od 1. julija vsak dan.

dn Vpisovanje na deški in deklški oddelek Slovenske trgovske šole v Ljubljani se vrši 5. 6. in 7. julija t. l. od 10. do 12. ure dop. Prednost imajo sinovi in hčerke trgovcev, industrijcev in obrtnikov. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

dn Gospodinski tečaj po deželi. Poverjenišvo za kmetijstvo namerava prirediti več gospodinskih tečajev po deželi, ki imajo prijeti jeseni in trajati po 10 tednov. Za take tečaje lahko prosijo županstva, župni uradi, kmetijske podružnice in druga društva ali pa posebni v ta namen sestavljeni odbori. V gospodinski tečaj se bo sprejelo 12 do 16 udeleženk. Stroške za prehrano (kosilo) morajo nositi učenke, stroške za učiteljico in učne pripomočke prevzame poverjenišvo za kmetijstvo, potrebne prostore s prilikami za tečaj in za dve učiteljici, kakor tudi potrebno kurivo pa mora preskrbeti dotično županstvo, društvo ozir. odbor. Imenovani interesenti, ki želijo, da se priredi v njih kraju letošnji jesen gospodinski tečaj, naj se čimprej obrnejo na poverjenišvo za kmetijstvo deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani, kjer se dobe vsa nadaljnja pojasnila.

dn Zaplenitev knjižnice v Pečuhu. Knjižnica akademije znanosti v Pečuhu, katere predsednik je škof Julij Zichy, se je konfiscirala in bo premeščena v Beograd.

dn Kje je družina Franca Mavrin, po domače „pri Petrovih“ iz Vogerskega št. 33 pri Gorici. Kdor ve, kje se nahaja, naj naznani „Posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani“.

Ljubljanske vesti.

I Meščani, razobesite zastave za Vidov dan! Zagrebški župan je izdal poziv na Zagrebčane, naj izobesijo na današnji dan zastave, zavedni Ljubljančani bodo storili svojo dolžnost brez poziva s strani svojega župana.

I Manufakturno blago. Naša vlada naj nam vendar že enkrat pokaže, kje je dotičnih 6 vagonov laškega manufakturnega blaga, o katerem se je pisalo, da se bo po gotovo določenih, javno označenih cenah prodajalo! Prebivalci na Kranjskem smo že skoraj nagli! Gotovi trgovci, kojih imena so vladi dobro znana, dobili so z dovoljenjem vlade 6 vagonov manufakturnega blaga po skrajno nizkih cenah. Do danes nam vlada še ni naznanila, po katerih cenah, da so ti trgovci to laško blago z dovoljenjem vlade nakupili! Te cene bi morali mi poznati, da zamoremo te trgovce kontrolirati. Kajti trgovci zahtevajo sedaj po 200 do 240 K za meter blaga, plačali so pa kvečjemu za to blago po naših informacijah 30 do 60 K! In sedaj, če prideš in hočeš kakšno boljše blago kupiti, ti izjavi trgovec, da ga sploh ni! Govori se celo, da so veletrgovci namesto malim trgovcem prodali mnogo tistega blaga židom. — Ogorčeni vprašamo: kje je dotičnih 6 vagonov laškega manufakturnega blaga, in kakšne so cene? Po katerih cenah smejo trgovci to blago prodajati? Tu je treba trde in neizprosne roke, kajti, sicer ne pridemo nikdar do obleke in do nižjih cen! Vse kar je prav! — te razmere so nezdrave in javnost kriči na ves glas po takojšnji remedur! Mi ne bomo mirovali, dokler ne dobimo natančnih in točnih pojasnil, kam da je 6 vagonov zginilo, kateri trgovci in koliko tega blaga ter po katerih cenah, da so ga dobili ter po katerih cenah se sme to blago razprodajati. Ako pa pride še kako blago iz Laškega, naj se ga na noben način ne da več veletrgovcem, marveč naj ga vlada sama razproda! Za odjemalce se ni bati. Vsi smo potrebni obleke. A, po takih cenah je ne bomo plačevali, kakoršno zahtevajo trgovci, marveč bomo rajše hodili na pol nagli, dokler se ne odpro meje in se ne prične prosta konkurenca!

I Draginja mesa! Na odgovor ljubljanskih mesarjev smo dobili nastopno pojasnilo: Na Dolenjskem se prodaja prav dobro rejena goveja živina žive vage po štiri do pet kron. Ravnotako je cena telet in prešičev že davno zelo padla. Radi tega se je v Novem mestu javno razglasilo, da se prodaja goveje, telečje in prešičevo meso pri mesarjih po deset kron. Po-

novno naglašamo, da je dolenjska živina mnogo boljša in bolj rejena, kakor pa ista živina, kaiero koljejo ljubljanski mesarji. Živine je toliko na Dolenjskem, da si lastniki živine žele kupcev in da kupcev manjka! Za vse to je na razpolago na tisoče priči in Dolenjci se nam naravnost smejejo, kadar slišijo, da moramo mi Ljubljančani plačevati goveje meso po 16 K, prašičevo pa celo po 20 K. Deželna vlada lahko dobi vsak čas potrdilo o resničnosti teh trditvev potom poizvedb pri okrajnem glavarstvu in pri orožništvu na Dolenjskem. Ne glede na to pa obsoja izjava ljubljanskih mesarjev že sama na sebi njihove cene! Ljubljanski mesarji trdijo, da ni mogoče dobiti dobro rejenih volov pod 9 do 10 K! Pred vsem moramo naglašati, da je v Ljubljani sploh jako malo dobro rejenih volov zaklanih. Nadalje naglašamo, da dobe ljubljanski mesarji na Dolenjskem dobro rejene vole, kolikor jih hočejo po štiri do pet kron žive vage. A tudi v slučaju, da bi res plačal kak mesar dobro rejene vola živo vago po očetov do deset kron, je še vedno zahteva 16 K za kilogram pri prodaji mesa nekaj popolnoma neosnovanega in neutemeljenega! Dandanes prodajajo mesarji še celo parklje govede, kaj šele drobi! In pri teh razmerah bi smel mesar zahtevati kvečjemu 12 K za kilogram, pa le tedaj, če bi res plačal za kilogram žive vage 9—10 K. Pozivamo torej deželno vlado, da vendar že stori enkrat svojo dolžnost in da napravi nemudoma konec do skrajnosti že pretiranim cenam mesa. — Deželna vlada naj nam napravi po vzgledu mesnice za uradnike tudi 4 ali 5 mesnic za ljubljanske prebivalce. Rade volje bo prebivalstvo pristopilo z deleži od 100 do 1000 K k tem novim mesnicam samo, da bomo že enkrat dobivali dobro meso po primernih cenah. Zadnji čas je, da se vlada za nas prebivalce zavzame in da nas ne prepušča še nadalje samovolji in izemanju prekupcev in mesarjev!

I G. Hinko Nučič, upravitelj slovenske drame in šefrežiser odhaja iz Ljubljane. Zadnje njegovo delo pri Narodnem gledališču je režija Meškove igre „Na smrt obsojeni“. V torek, dne 1. julija, se poslovi v glediški dvorani Ljudskega doma od Ljubljane.

I Na IV. mestni deški ljudski šoli na Prulah se vrši v ponedeljek roditeljski sestanek. Predaval bo šolski zdravnik g. Mavricij Rus. Starši in šolski prijatelji se uljudno vabijo k udeležbi.

I Občni zbor društva za vzdrževanje Elizabetne otroške bolnice v Ljubljani se vrši v petek, 4. julija 1919 ob 1/2 18 uri v društvenem poslopju v Streliški ulici št. 15. Člani se vabijo, da se udeležijo občnega zbora polnoštevilno.

I Nesramna verižnika! Pred ljubljanskim deželnim sodiščem je bila te dni senzacionalna kazenska razprava, katere je odgrnila marsikatero tajno podlost verižništva. Dva „trgovca“ brez premoženja: Milan Hočev var, ki ima neko malo trgovino na Sv. Petra cesti, in Jože Šlibar, sta se morala zagovarjati zaradi verižništva. Milan Hočev var je imel v skladišču „Balkan“ nekaj čez 1000 kg mila. Kje ga je kupil, absolutno ni hotel povedati, samo toliko, da ga je kupil od nekega židovskega agenta. Hočev var je milo prodal Jožetu Šlibarju. Ta je dobil nekega agenta Rajnerja, ki je izposloval, da je Šlibar prodal milo dalje trgovcu U. za 17 K 50 h kg. Igra se je nadaljevala. U. je potem to isto milo prodal Hočev varju, ki je stopil navidezno z njim v pogajanja. Igrali so sedaj pod eno očejo. Prišel se je pravi cigumigul! Slednjič je Šlibar pritisnil na U., da je realiziral prejšnji kupni dogovor in U. je Šlibarju nakazal potom neke banke 60 000 K. Milo je bilo pa povsem zanič in samo 0.63% masšobno mesto 30%. Prodajal je potem to milo v Gradec za 6 kron kg. — Milan Hočev var in Jože Šlibar sta bila obsojena vsak na tri tedne

strogega zapora, na 2000 K denarne globe in na izgubo obrtnice pravice za dobo desetih let.

I Zagoneten umor. V četrtek so našli v zaprtem stanovanju na Selu št. 50 z razbito glavo obešeno, Frančiško Šušteršič, 36 let staro delavko. Sosedje so jo pogrešali že okoli 14 dni. Njen mož Josip Šušteršič, kateri je živel z umorjeno v prepiru, je od 16. junija radi tatvine v zaporu. Preiskava bo dognala, kdo je morilec.

I Tatvina čevljev. Neki trgovec je nakupil dne 28. maja 1919 pri tukajšnjih tvrdkah večjo množino moških in ženskih čevljev, jih naložil v to pripravljen zaboj ter pustil pripeljati na glavni kolodvor v srho prevoza v njegovo domovino. Blago je faktično tudi prišlo, toda pri reviziji je zapazil, da manjka 13 parov čevljev v vrednosti čez 2000 kron. Takoj je nasnanil primanjkljaj tukajšnji policiji, katera je po svojih policijskih agentih izsledila tatove in zaplenila del ukradenega blaga. Storičica sta Dolčič Ivan, roj. 1872 iz Šmartnega in Pavlič Jože, roj. 1901, stanujoč v Spodnji Šiški, ki sta tatvino tudi priznala. Oddana sta bila v zapore deželnega sodišča.

I Veliki kres na zgornjem Rožniku se bo žgal danes v proslavo prvega državnega praznika, kateri se praznuje letos prvič v zedinjeni Jugoslaviji.

I Izgubila se je lovška psica fermačka. Psica je rujave barve z belo liso na prsih in sliši na ime Priba. Odda naj se pri hišniku, Čopova ulica št. 19.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče:

28. junija, sobota „Na smrt obsojeni“. Abon. C 68. (Vidov dan.)

29. junija, nedelja „Na smrt obsojeni“. Abon. B 68.

30. junija, ponedeljek „Na smrt obsojeni“. Abon. A 68. (Zadnja dramska predstava.)

Operno gledališče:

28. junija, sobota „Mme Butterfly“. Abon. B 2/67.

29. junija, nedelja popoldne „Mamzell Nitouche“. Izven abon. (Vojaška predstava za srbsko posadko).

29. junija, nedelja zvečer „Žongler“. Abon. C 3/69.

30. junija, ponedeljek zaprto.

1. julija, torek „Postiljon iz Lonjumeau“. Abon. A 70.

2. julija, „Mme Butterfly“. (Abon. C 2/67.

3. julija, četrtek „Boheme“. Izv. abon.

4. julija, petek „Postiljon iz Lonjumeau“. B 70.

5. julija, sobota „Mme Butterfly“. Izven abon.

Kosovo — Gospasveta.

Vidovdanske misel.

Dostojno, mirno, veličastno je stolno mesto Slovenije, Ljubljana, pričelo s proslavo velikega narodnega praznika, ki je obenem kulturni spomen dan našemu ujedinenju. Praznik Vidovdanske misli! Včeraj je bil predvečer slavlju. Pred Mestni dom so prihitele množice našega vernega ljudstva. Glava pri glavi. Tisočglava množica je valovila. Vladoval je svečan, tih mir. Verno so sledili izvajanjem prof. dr. Frana Ilešiča. Ves trg pred Mestnim domom je nabito poln. Ob poslopju stoji govorniški oder v zelenju. Raz postavljenih mlajev vihrajo slovenske trobojnice in belozelene zastave mesta Ljubljane. Požarna bramba iz Ljubljane, Most, Viča in tobačne tovarne napravi obširen kordon pred govorniškimi tribuno za narodna kulturna društva. Požarni brambi je poveljeval bivši dež. posl. Josip Turk.

Tik pred 7. vkorakajo k proslavi ljubljanska kulturna društva z zastavami: Mizarsko in tesarsko društvo, Orlovska zveza, Sokolska zveza pod vodstvom brata Drenika z zastavama ljubljanskega in šišenskega „Sokola“, pevska društva „Slavec“, „Zvon“, „Ljubljana“ in „Čitalnica“ iz Spodnje Šiške. Slavja so se številno udeležili častniki ljubljanske posadke z g. polkovnikom Vukasovič-Sibilom na čelu, zastopniki „Društva slovenskih zdravnikov“, zastopnice „Splošnega ženskega društva“, „Društvo poštnih uradnikov“ in „Primorski sokolski krožek“.

Točno ob 7. je zaorila jugoslovanska himna „Lepa naša domovina“. Združena pevska društva ljubljanska so pod vodstvom častnega člana jugoslovanske akademije znanosti, ravnatelja g. Hubada zapela in zavladala je po vsem Trgu veličastna tišina.

Za tem je imel prof. dr. Fran Ilešič krasen, krepak govor o pomenu Vidovega dne za jugoslovansko misel. Med drugim je izvajal:

Vidov dan bo jutri spomin hipnih in začasnih porazov, a obenem spomin končne in trajne zmage. Dan — Kosovega polja!

Kosovega polja, sedaj rdečega od krvi, sedaj rmenega od pšenice. Jutri praznujemo Vidov dan tam doli — na Kosovem polju na Balkanu in drugi tam na Gosposvetskem polju v Korošanu. Jutri prvič porečemo: „Verujemo, da nam solnce Vidovega dne zasije v svobodi.“

V Gračani na Kosovem polju bodo v cerkvi svete Matere božje jutri zazvonili zvonovi in zvonovi bodo zazvonili na Gosposvetskem polju. Zvonili nam bodo v spomin dogodkov, ki so bili in ki so še, dogodkov pred 530 leti, ko je padlo srbsko carstvo, ko je padel križ in je stopil na naša tla — turški janičar. Obenem se bomo spominjali dogodkov, ko je na Gosposveti zavladal našim zemljam nemški gospod, tako, da smo bili med turškim janičarjem in nemškim gospodom.

V lepih, slikovitih besedah nam govornik dalje opisuje tragedijo Kosovega polja, pogin srbske vojske, padec carstva. Opisuje nam vso narodno bol, ki je zadobila odmev v srbski narodni pesmi o Kosovem, v pesmih, kakoršnih nima noben drugi narod.

Razlaga govornik pomen velike Vidovdanske misli, misli borbe za nacionalni ideal. In doživeli smo sedaj nov Vidov dan. Govornik zaključuje: „Če kdo misli igrati Murata in vpasti z vojnimi trumami v našo zemljo, moremo sicer izgubiti eno bitko a ostala bo naša duša in pride dan nove zmage!“

Dvignili so se valovi iskrenega nadešenja. Imenom srbske posadke je govorniku čestitalo več srbskih oficirjev.

Združena pevska društva so zapela „Bože pravde“. Veličastno je donela pesem iz srebrno čistih grl, manifestanti so jo poslušali z izvanredno tišino. Tako je končal predvečer slavlja naših kulturnih društev. Mirno, dostojno veličastno!

Ljubljanska porota.

Tatvine manufakturnega blaga pri A. E. Skaberne.

Pri včerajšnji poroti s'a bila obtožena nedoletni K. Valla in oženjen Franc Dolinšek oproščena glede hudodelstva tatvin, izvršenih v manufakturni trgovini A. E. Skaberne v Ljubljani v skupni vrednosti 7870 K 56 v.

Jugoslavija naj plača dolgove bivše Avstrije.

Važna seja ministrskega sveta.

Beograd, 26. junija. Ministrski svet je imel danes zelo važno sejo v zvezi z vestmi z mirovne konference in položajem ki je nastal v sporu z Italijo in z ozirom na izpremembo italijanske vlade. Razpravljalo se je tudi o poročilih, ki sta jih prinesla v Beograd dva ekspresa naše mirovne delegacije, da bo namreč Jugoslavija morala sprejeti največji del vojnih stroškov bivše avstro-ogrske monarhije. Jugoslavija bi imela plačati 3 milijarde kron, poleg tega samo Bosna 250 milijonov kron.

Nato se je sestal takoj ministrski svet, ki se je posvetoval ves dan, dopoldne in popoldne. Ker se je uvidelo, da se more razpravljati o tej stvari le na sami mirovni konferenci, je bila izvoljena posebna ministrska delegacija 5 ministrov, ki je danes s posebnim vlakom odpotovala v Pariz, da varuje tamkaj interese Jugoslavije.

Vojna odškodnina, ki bi jo imela plačati Jugoslavija,

oziroma njene nove pokrajine, je večja nego vojna odškodnina, ki jo dobi Srbija. (Ldu)

Tudi vojni dolgovi Avstrije na naš račun.

Belgrad, 27. junija. Kakor že javljeno, je bila včeraj zelo važna seja ministrskega sveta, ki ji je predsedoval sam regent prestolonaslednik Aleksander. Seja je bila v zvezi z usodnimi glasovi, ki jih je prinesel posebni odposlanec naše mirovne delegacije, bivši minister Janković. Po teh vesteh bi morala naša država prevzeti razen enega dela predvojnih dolgov avstro-ogrske monarhije tudi del njenih velikih vojnih dolgov.

Ministrski svet se je posvetoval snoči od pol 18. do 21. ure. Danes odide posebna komisija v Pariz pod vodstvom samega ministrskega predsednika Stojana Protića. Kot člani so dodeljeni delegaciji ministri Trifković, Marinković, Gluhich in dr. Aramer.

Vesti so izvale v političnih krogih kakor tudi v širokih plasteh javnosti veliko konsternacijo.

Seja narodnega predstavništva, ki se je bila preložila, je bila odgojena. V kuloarjih narodnega predstavništva komentirale so se te vesti na različne načine. Za časa posvetovanja ministrskega sveta se je zbrala velika množica pred zgradbo ministrstva za zunanje stvari.

Narodno predstavništvo odgojeno.

LDU Belgrad, 26. junija. Ker odide znate del ministrov v Pariz, bodo bržkone odgojene seje narodnega predstavništva. Prevladuje tudi mnenje, da se bodo z dnevnega reda odstavila vsa notranja politična vprašanja in da se bo vse delo narodnega predstavništva posvetilo izključno zunanji politiki.

Gospodarstvo.

g Izvoz vina. Belgrad, 27. jun. V včerajšji seji narodnega predstavništva je odgovarjal trgovski minister na Baničovo interpelacijo o prepovedi izvoza vina. Omenjal je, da se ni moglo dovoliti izvoza vina v Nemško Avstrijo, ker ga ni hotela sprejeti kot blago za katero bi dala rekompensacijo. Vino je smatrala samo za blago, ki bi ga hotela sprejemati za krone. Pri pogajanjih je šlo za količino vina v vrednosti dveh milijonov kron. Mi pa nismo imeli interesa, da bi se preplavili z avstrijskimi kronami. Po dogovoru z čehoslovaško republiko se mora vino uvažati v čehoslovaško republiko svobodno, kakor tudi vse ono blago, ki spada pri nas v svobodno trgovino. Ministrstvo ni krivo, ako se vino ne uvažuje v ostale dežele in da ententa vina ne zahteva. (Po Ldu.)

g Novi češki bankovci. Praga, 26. junija. (ČTU) Včeraj je imel bančni odsek finančnega ministrstva pod predstvom dr. Račina sejo. Izgotovili so prvi bančni izkaz, sprejeli poročilo o tisku bankovcev in razpravljali o tozadavni pogodbi v American Note Company. Ogledali so se vzorce novotiskanih bankovcev po 100, 5 in 1 krono. (Ldu.)

Zadnje vesti.

Ministrska kriza.

Odgojena zbog odpotovanja ministrov v Pariz. — Proti agrarni reformi.

Belgrad, 27. junija. (Izv. por.) „Samouprava“ organ radikalne stranke donosa zadnje dni članke proti agrarni reformi v smislu, kakor jo namerava provesti minister za agrarno reformo dr. Poljak. Radikalci igrajo v tem važnem vprašanju dvojno in dvo-razno vlogo. Masi naroda se izdajajo kot pristaši agrarne reforme, kot je to storil dr. Miladinović na zadnji anketi v priči bosanskih kmetov. Stojan Protić je pa z druge strani izjavil v lepospešnikom, v kateri je desoviral ministra za agrarno reformo, tako da je med obema prišlo do ostrih nastopov v zadnjem ministrskem svetu.

Kriza je odgojena edino-le vsled odhoda ministrov Protića, dr. Kramarja, Trifkovića in dr. Marinkovića v Pariz. Imenovani se udeležijo v Parizu razprav o vojni odškodnini. Jugoslavija bi imela plačati sedem milijard frankov vojne odškodnine, a dobiti ima 1 in pol do 2 milijardi.

Nova italijanska delegacija v Parizu.

Milan, 26. junija. Kakor javlja današnji „Corriera della Sera“, bodo tvorili novo italijansko delegacijo pri mirovni konferenci senatorji Tomasso Tittoni, Guglielmo Marconi, Vittorio Scialoja in Maggiorino Ferarri ter poslanec Silvio Crespi. — Nova italijanska delegacija ni še odpotovala snoči iz Rima v Pariz, kakor se je splošno mislilo. Njenega odhoda ni pričakovati niti še danes.

Nitti-jev program.

Milan, 26. junija. „Corriera della Sera“ poroča iz Rima z dne 25. t.m. o seji senata, kjer je novo ministrstvo Nitti predstavilo senatu in kjer je novi zunanji ministar Tittoni imel svoj programni govor naslednje: Po kratkih uvodnih besedah predsednika Bonasija je novi ministrski predsednik Nitti predstavil svoj kabinet in naznanil, da se je sestavila nova italijanska mirovna delegacija v Parizu, sestojeca iz senatorjev Tittonija, Marconija, Scialoja in Ferrarisa ter poslanca Crespija.

Tittoni je izjavil:

Naša delegacija na mirovni konferenci v Parizu ima zelo težko stališče. S predsednikom prejšnje mirovne delegacije Orlandom sem imel podoben in priščen razgovor, v katerem me je natanko informiral o dejanskem stanju poteka mir. konference v Parizu. Uspeh teh pogajanj je tale: Meje z nemškoavstrijsko republiko so se določile, kakor smo želeli mi. Glede Jadranskega morja je vsled Wilsonove spomenice nastal nov položaj, ki ga je Orlando že naslikal parlamentu. Vam vsem je znano, da se je izjalovil poskus s Vardieujevim kompromisom.

To je v par besedah trenutni položaj naše delegacije v Parizu. Mirovna konferenca se je bavila s to formulo, ki naj bi zadovoljila naše zaveznike in predsednika Wilsona, pri čemer še vedno vztrajamo na londonski pogodbi, ki jo pa predsednik Wilson ne priznava, a vztrajajo na njej naši zavezniki, poudarjajoč, da mora Reka pripasti Hrvatski. (Po Ldu)

Generalna stavka železničarjev v Nemčiji.

Praga, 27. junija. (Pos. por.) Za včeraj napovedana generalna stavka železničarjev v Nemčiji se še ni izvišila. V štrajk nameravajo stopiti vsi železniški uslužbenci v celi Nemčiji. Promet med Berlinom in predmestji je že ustavljen.

Prusija samostojna monarhija? Italija za Nemce.

Praga, 27. junija. (Pos. por.) Iz Pariza poročajo, da je svet četvice prejel zanesljive informacije o nameravanem državnem razkosanju nemške države. Prusija naj bi bila zopet samostojna monarhija. Prusi ne bodo pod nobenim pogojem priznali mirovne pogodbe. Italija podpira ta načrt v toliko, da se zavzame za kolikor mogoče mило postopanje z Nemci vsled potopitve nemških vojnih ladij. (Vest se nam zdi malo verjetna, vendar je vse mogoče. Op. ur.)

Listnica uredništva.

„Več naročnikov z Mislinje“ in „Občinstvo sv. Jurij ob Taboru“. Ker niste navedli svojega imena, smo vrgli vaš dopis v koš. Vsek pošten dopisnik se podpisuje, njegovo ime ostane itak tajno, a mi moramo vedeti s kom imamo opraviti, da se lahko prepričamo, ali je dopis resničen ali ne. Torej gredo v koš vsi dopisi, pa naj so še tako važni in resnični, kjer ni natančno navedeno ime in naslov dopisnika.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi

stanejo prvih 10 besed 4 K, vsaka nadaljnja beseda 30 vin. — Dopisovanje in žanitna ponudbe pa vsaka beseda 1 K.

Prodaja se:

Kolo in harmoniko prodam. Gajeva ulica 4/l. 880

V Kozjem (Sp. Štajerska) je naprodaj hiša, na krásni legi v sredini trga. V hiši se nahaja več velikih in malih sob, dva velika lokala pripravna za trgovino, 1 vozna remiza, 2 velika hleva. Polje, travniki in vrt pripada k zemljišči hiše. Poizve se v upravi lista. 877

Krasno posestvo z mlinom in prvovrstnim zemljiščem. vodna moč, električna razsvetljava, v bližini Celja se vsled izselitve za nizko ceno prodaja. Pojasnila se dobijo iz prijaznosti v Kolodvorski ul. št. 31. 869

Svinjske masti, zajamčeno čiste, ter kukuza i pšenice veču količino imam za prodati. Reflektanti koji žele, da kupe moraju imati izvoznice za žito. M. Milanović, Vel. Grdjevac, Kraj Bjelovar.

Lasne mreže vsake velikosti, enostavne in dvojne nudi M. Podkrajšek, brivec v Ljubljani, Sv. Petra cesta. 853

Kupi se:

Vinske sode 50—500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravnistvo pod „Vinski sodi“.

Touren auto 35 do 60 P. H. sa oznakom cijene Huba i Bohrunge Marke, tipa po mogućnosti električnom rasvjetom kupujem. Ponude na „Libertas“ Vilsonov trg 1. Zagreb. 875

Prodaja se skoraj nova letna moška obleka, predvojno blago. Šušteršič, Stari trg 2, Ljubljana. 884

Službe.

Hlapca sprejme takoj „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani, Stari trg 19.

Bivši trgovec želi mesta putnika. Stroka se ne izbira. Naslov pove upravnistvo. 888

Blagajničarko sprejemem v trgovino mešanega blaga pri Luki Senica, trgovec v Sušarjih pri Sevnici ob Savi. Že izučene prodajalke imajo prednost. 881

Sluga, mlajši, močan pošten, zanesljiv se sprejme. Prednost imajo oni, ki se razumejo v kletarstvu. Naslov v upravi. 874

Zanesljiv šofer, zmožen popravila vsakega avtomobilnega popravila, želi službe. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Začasno se nahaja v vojaški službi kot civilist. Cenjene ponudbe pod „Zanesljiv 1891“, Ljubljana, gl. pošta. 872

Sprejme se takoj učenca v brivnico Rudolfa Kaufke v Slovenski Bistrici. Prehrana prosta. Drugo po dogovoru. 878

Izurjen strojnik in kurjač želi stalne službe. Nastop takoj ali pozneje. — Naslov pove uprava. 868

Razno:

Mesečno sobo, če mogoče s prostim vhodom, iščem za takoj. Ponudbe pod „Soba“ na upravo. 882

Cunje

vsakovrstne, kakor krojaške odrezke, kupuje: Povše, Kranj, šte. 119.

Sprejem takoj

drugega koncipijenta

Sodniki imajo prednost. Plača dobra. Dr. Rapoc, odvetnik, Maribor.

Kupi se

dobro ohranjen

pisalni stroj

Ponudbe na poštini predal 74.

Angleška

čudatovna mast

hladi, čisti, mehča izvlači tuje tvari, ne, prepreči zastupljenje krvi in operacije.

Vpošilja samo proti predplačilu franko K 8.80 za 1 dozo. Lekarna Thierryja v Pregradu, glavna zaloga v Ljubljani R. SUŠNIK, Marijin trg šte. 5 in vse druge lekarnice.

Priporočam svojo veliko zalogo

vžigalnikov

na bencin.

Trgovci znaten popust.

F. K. Kaiser

Selenburgova ulica št. 6.

Strojevodjo

v stalno službo išče delniška družba na Hrvatskem v podjetju blizu Karlovca za svojo gozdno lokomotivo. Prosto stanovanje, luč, drva in nekaj zemlje. — Natančne ponudbe pod naslovom „Strojevodja“ gla no po pošto ležeče Ljubljana.

Nove mostne in decimalne tehtnice.

ter brzotehtnice s košaro ali kavljem, decimalne tehtnice-gredeljnice, uteži iz železa na debelo in drobno so vedno v zalogi. Za večja na očila primeren popust

Franc Žnidar, Maribor kovač za fino orodje

Pobreška c. 3

Tržaška c. 11.

Tudi točno izvršuje vse glavne poprave imenovanih tehnic ter preiskovanje istih

Rudolf Rus, Kranj

priporoča svojo bogato

zalogo ur

briljantov, zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Postrežba točna in solidna.

Nudim izvrstno staro vino

in novo — po najnižjih cenah v sodih od 300 l naprej.

Leopold Fon Stari trg št. 6,

delikatesna trgovina in raznovrstno špecerijsko blago.

VINO NA DEBELO!

Drago vam plačam

lepo, suho

lipovo cvetje!

zbirajete ga in javite, koje množino ga imate. Vreče Vam pošljem in prevzamem blago proti povzetju!

Vinko Vabič, Zalec pri Celju.

Ponudbe trgovcev prošim le z navedbo cen!

Kavarna Slon

v Ptuj se priporoča slavnemu občinstvu.

Vsak dan sladoled, sveže pivo, prvovrstno vino i. t. d.

Stefan Horvatič

mizar v Ptuj

uljudno priporoča svojo mizarstvo delavnico cenj. občinstvu z mesta in okolice. Izvišjem cela po naročilu (raznovrstno pohištvo) po najnižjih cenah.

Prva slovenska kavarna

„CENTRAL“

v Mariboru

se priporoča Jugoslovanom domačim in tujim, ki prihajajo v Maribor. — Postrežba točna.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(16. nadaljevanje.)

Kraljevi nadkonjar grof Holnstein je bil lep človek, ki mu je kralj mnogo zaupal in ga jako rad imel; a grof je postal orodje dvornikov, ki so ga pregovorili, da je zapletel kraljičino v ljubimkanje, da bi vzbudil Ludovikovo ljubosumnost. Dvorni fotograf, ki je bil tudi v zaroti, je naredil nekaj „ljubeznjivih“ slik od grofa in kraljičine, ki jih je običajni dobromisleči prijatelj pokazal kralju z naravno posledico, da je Ludovik postal skrajno nezaupljiv do svoje zaročnice. Nепrestano je s tem ali onim izgovorom odlašal poroko, tako da mu je navsezadnje moj stari oče vojvoda Maksimilijan pisal, da ne dovoljuje, da bi na ta način ravnal z njegovo hčerjo. Na to je kralj, pritiskan tako od svojega bodočega tasta in naščuvan od svojih kovarskih svetovalcev, sklenil, da razdere zaroko. To je bil hud udarec za Zofijo, kajti ona je zelo ljubila Ludovika, čeprav je čez nekaj let sprejela roko vojvode D'Alençonskega.

Po pretrganju te ljubezenske zadeve (za kar pa je zadevala krivda edino njega) je kralj postal polagoma čemerjen, trmač, muhast človek, žrtev otožnosti in docela sovražen do žensk, dasi je občasno idealno žensko, ki nikdar ne razočara in nikdar ne uniči iluzij preveč zaupajočega moškega.

Njegova dobrotlost se je izpremenila v okrutnost, zlasti pri služabnikih; ovrget je splošno priznani način življenja s tem, da je izpremenil noč v dan. Zapovedane predstave, ki se jih je udeleževal sam ob praznem gledišču, so se pričele opolnoči in so čisto trajale do petih zjutraj. Njegova najljubša opera je bil Parsival, in godbeni svet je, kakor je splošno znano, veliko hvale dolžan Ludoviku za neizčrpno pomoč, ki jo je izkazoval Wagnerju ob času, ko je le malo ljudi priznavalo njegovega genija.

Kralju ni bilo nikdar do Monakovega, ampak je vedno rad bival na svojih krasnih gradvih Neuschwanstein, Herrenchiemsee in Linderhof, kjer se je vdajal blodnemu zidanju in nasadom, podobno kakor Ludovik XIV. V Linderhofu si je Ludovik dal narediti modro podzemsko jamo, ki je bila natančno posnetek slovite jame na otoku Capri. Herrenchiemsee je bil nekak Versailles v minijaturi; na tem gradu, v Galerie des Glaces, je kralj prirejal svoje gostije z duhovi; eno teh večerij je pozneje popisal teli, ki je meni povedala dogodilja in prigovore, čeravno ne dobesedno, z besedami, kakor so le-te:

Malo pred polnočjo je čudezna „Galerija“ začela v mehki svetlobi mnogoštevilnih sveč, ki je izpremenila kristalne lestence v verižice lesketajočih se dijamantov. Miza, okrašena z rlatimi krožniki in izbrano steklovino in cveticami, je bila pogrnjena za tinaest gostov; pet minut pred polnočjo je stopil kralj Ludovik v sobano, da počaka njihovega prihoda.

Ko je ura udarila polnoč, so se odprla velika vrata in komornik je oznanil — kraljico Marijo Antonietto.

Ludovik je stopil naprej, da jo sprejme, in kaj je videl? Krasno žensko v finem satinu, napudrane lase, prepletene s kožami in biseri, okrog vratu pa se ji je vlekla drobna, krvavordeča prog. Kralj si je namreč domišljal, da je kraljičin duh na njegov ukaz zopet navzel pozemsko obliko, kakor jo je imela v sijajnih dneh v Versaillesu, obenem z okrutnim znakom od giljotine.

Zatem je prišel Ludovik XIV. z veliko lasuljo, v trdem, z zlatom obrobljenem brokatu in v čevljih, z visokimi rdečimi petami; za njim škotska kraljica Marija, prekrasna v črnem žametu in s škrlatastim poljubom smrti na vratu; pogledala je kralja globoko v oči in mu očarala dušo.

Katarina Velika, presijajna v svoji blesteči obleki, je prinesla seboj nek dih krvi in poželenja, in romantični trubadur Wolfram Eshenbach, ki ji je sledil, se je tresel, ko se mu je rokav pomotoma obdregnil ob njeno roko.

Za temi je prišel Julij Cezar, z lavorovim vencom na plešasti glavi, v družbi vsezmagajočega Aleksandra, njima pa je sledil cesar Konstantin, zamaknjen v prikazen od križa.

Danski kraljevič Hamlet in trmast cinik Dijogen sta bila videti docela neprilicna v tisti prekrasni blesteči sobani, in enako cesar Rdečebredac, ko je površno odzdravil na kraljev pozdrav. Za njimi je prišel svečan menih, ko pa se je naslednji duh zakasnil, je kralj postal nemiren, a navsezadnje je prišla gorska vila lahkkih korakov v sobano. Bila je krasna kakor zora, kakor jo je v njeni popolnosti videti le po samotnih krajih na svetu, in oči so ji bile temnomodre, kakor modrina mirnih jezer. Izpod krone iz ledenih sveč so se ji valili dolgi svitli lasje preko belih ram in prozorna tenčica je bila okrašena s cveticami in mahom.

(Dalje prihodnjič.)

Novo došlo:

Slovenski „Favorit“

Albumi po K 3-20. s poštnino K 3-50 po povzetju K 4.—. Za preprodajalce popust. Dobivajo se vsi kroji in albumi

pri trrdki

M. Ranth

Ljubljana, Marijin trg št. 3.

Glavno zastopstvo
za Jugoslavijo.

„KINTA“ karbidne svetilke

najnovejšega sestava, fino emajlirane, enostavne, ter popolnoma nenevarne razpošilja po poštne povzetju za ceno 32 K, poštnina posebej

Glavno zastopstvo „KINTA“ svetilk, Ljubljana, Dunajska cesta 12.

Telegrami: KINTA Ljubljana.

ZAVAROVALNA DRUŽBA

FENIKS

ZAVARUJE:

- proti škodam, ki nastanejo vsled požara ali strele, vsled parne ali plinove razstrelbe, kakor tudi vsled gašenja, podiranja ali izpraznenja na hišnih in go-podarskih postopjih, tovarnah, strojih, pohištvu in premičninah vsake vrste, na zalogah blaga, živini, poljedelskih zalogah in oredu;
- proti škodam po požaru ali streli na poljskih in travniških pridelkih v poslopih in kopicah.

Pojasnila dajejo in ponudbe sprejemajo:

podružnica v Ljubljani, Sodna ulica šte. 1.
in krajevni zastopniki

Roman-Cement

izvrsten cement za vsako vrsto stavbenega dela posebno pa za izdelovanje umetnega škrljca, kateri je kupce vedno v svoji ceni in dobroti zadovoljil.

Ze svojedobno je imel Laški Roman-Cement svoj dobri glas.

Vsem interesentom naznamimo, da se na dobavo večje množine pustijo pred-bilježiti.

Tovarna za cement
Laško pri Celju.

K. Linhart, urar

Marija Terezija c. 7.

Veika zaloga zlatih, srebrnih in niklastih ur kakor Omega, Schaffhausen, stenske ure z nihalom po najnižji ceni. Popravila se sprejemajo vsaki čas in se solidno izvrše. 990

VREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,

Kranj, (Gorenjsko).

Julij MEINL Ljubljana

Kava žgana

„ surova

Kavni-pridatek

Sardine najbolje vrste

Keksi

Marmelada

Paradižna konzerva

R i ž

Kond. mleko s sladkorjem

Razpošilja po celem

kraljestvu od 5 kg

naprej franko.

Ravnokar došel

lister

za moško in damsko uporabo, ter vse drugo ma-nufakturno in modno blago, se dobi v v eh množinah pri trrdki

Schwab & Bizjak, Ljubljana

prej: T. Kunc Dvorni trg šte. 3 pod Narodno kavarno

Fina
inozemsko kolesna

pnevmatika

(kompl. garniture)

J. GOREC

trgovina s kolesi

Ljubljana, Marije Terezije c. 14.

BALKAN v Ljubljani ima nekaj vagonov zdrave koruze

na prodaj. — Oddaja se le cele vagone.

Komisija „Balkan“ v Ljubljani

prodaja, dokler traja zaloga

prvovrstno črno čistilo za čevlje po
K 21-50 za ducat.

Prodaja se samo v večjih množinah.

Franc Bar, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5

ima v zalogi sledeče pisalne stroje:

Underwood skoraj nov, 2 Ideal A, Courier s širokim vozom, Adler šte. 7. Empire, Kanzler, Hamond, Remington visibile, ter prvovrstne barvne trakove, ogljen papir in vse strojne potrebščine.

Popravila se izvršujejo točno.

Greste na potovanje? Imate

li koček? Naročite si ga lahko v

Pletarski šoli v Strnišču pri Ptuj.

katera ga Vam najceneje dološlje z

obratno pošto. Zahtevajte ponudbo!

Trgovci popust.